

RP 64/2006 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅL

I denna proposition föreslås att lagen om smittsamma sjukdomar ändras. Enligt förslaget skall det till lagen fogas möjlighet att förordna om karantän för personer och varor vilket kompletterar en gällande bestämmelse i lagen som gäller isolering på en sjukvårdsanstalt. I syfte att bekämpa en epidemi skall man även kunna avvika från såväl kravet på försäljningstillstånd för ett läkemedel

som läkemedelslagens bestämmelser om distribution av läkemedel. Dessutom föreslås att den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar i brådskande fall skall kunna fatta beslut om karantän samt frånvaro från arbete, dagvårdsplats eller från läroanstalt.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 september 2006.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Nuläge	3
1.1. Lagstiftning och praxis.....	3
1.2. Internationell jämförelse.....	3
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	4
2.1. Målsättning.....	4
2.2. Alternativa realiseringsätt.....	4
2.3. De viktigaste förslagen	4
3. Propositionens ekonomiska konsekvenser.....	5
4. Beredningen av propositionen	6
DETALJMOTIVERING.....	7
1. Lagförslag.....	7
2. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	10
3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	10
LAGFÖRSLAG	11
Lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.....	11
BILAGA.....	15
PARALLELLTEXTER.....	15
Lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar	15

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

I fråga om bekämpningen av en eventuell influensaepidemi är befogenheterna och förpliktelserna enligt lagen om smittsamma sjukdomar centrala vid förebyggande av smittsamma sjukdomar. Förpliktelser har föreskrivits för alla nivåer av förvaltningen: social- och hälsovårdsministeriet, länsstyrelsen och kommunen. Myndigheterna är förpliktade att vidta brådskande åtgärder, om spridningen av en smittsam sjukdom som uppfyller definitionen på en allmänfarlig smittsam sjukdom hotar befolkningen.

Den som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom kan isoleras på en sjukvårdsanstalt, om risken för att sjukdomen sprids är uppenbar och om sjukdomens spridning inte kan förhindras genom andra åtgärder eller personen i fråga inte kan eller inte vill underkasta sig andra åtgärder som är nödvändiga för att förhindra att sjukdomen sprids. Den som har insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom kan på isoleringsplatsen oberoende av sin vilja ges sådan vård som är nödvändig för förhindra att sjukdomen sprids.

I syfte att förhindra att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt verksamhetsområde förordna om isolering av bostäder och vårdanstalter samt om stängning av läroanstalter och daghem ävensom förbjuda folksamlingar eller utfärda bestämmelser som begränsar sådana. Organet kan även förordna om rengöring och desinfektion. Om sjukdomens spridning inte kan förhindras genom dessa åtgärder kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar förordna att en person som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat i sjukdomen skall utebli från sitt förvärvsarbete eller ett barn under 16 år skall utebli från sin dagvårdsplats eller sin läroanstalt. Den som måste utebli från sitt arbete el-

ler vårdnadshavaren till ett barn under 16 år har då rätt till ersättningar enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) samt ersättning för inkomstbortfallet.

Enligt gällande lag är det emellertid inte möjligt att förordna om isolering annanstans än på sjukvårdsanstalt. I många fall skulle karantän hemma vara tillräckligt. Karantän kan inte heller förordnas för en person som utsatts eller som med fog kan misstänkas ha blivit utsatt för en allmänfarlig smittsam sjukdom. En sådan person kan utan sin vetskap sprida en allvarlig smittsam sjukdom. För närvarande kan flyttning av varor bara begränsas, men det finns inte bestämmelser om karantän för varor.

1.2. Internationell jämförelse

I Norge kan en person som har en allmänfarlig smittsam sjukdom förordnas till undersökningar och för en kort tid isoleras på en sjukvårdsanstalt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids. En person kan bli förordnad till isolering på en sjukvårdsanstalt även mot sin vilja. I Norge finns det inga bestämmelser om karantän.

I Sverige kan en smittskyddsläkare besluta att en person utsatts eller som antas ha blivit utsatt för en samhällsfarlig smittsam sjukdom skall hållas i karantän i en viss byggnad, en avgränsad del av en byggnad eller inom ett område. Personen får inte avlägsna sig från byggnaden eller området och inte heller ta emot besökare. I enskilda fall kan avvikelser göras från besöksförbudet, om besöket kan ske utan risk för att den smittsamma sjukdomen sprids. Möjlighet till karantän gäller bara i fråga om SARS och smittkoppor. Även ett särskilt område kan förordnas i karantän.

I Danmark kan en person som har eller kan antas ha smittats av en allmänfarlig smittsam sjukdom förordnas till undersökning vid ett sjukhus. En sådan person kan även få förordnande om isolering och vid behov få förordnande om intagning på en sjukvårdsanstalt. Beslutet (en epidemikommmission beslutar) kan även fattas mot personens vilja. Det finns

inga bestämmelser om karantän.

Enligt artikel 18 i det reviderade internationella hälsoreglementet (IHR) som antagits den 23 maj 2005 av Världshälsoorganisationen kan de rekommendationer om personer som WHO gett avtalsstaterna omfatta råd enligt vilka personer eller bagage som utsatts för en smittsam sjukdom sätts i karantän. Ändringen av det internationella hälsoreglementet träder i kraft den 16 juni 2007. Finland är en av avtalsstaterna. Även Norge och Sverige håller på att ändra sin lagstiftning och göra det möjligt att förordna om karantän i enlighet med den internationella hälsoreglementet.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Målsättning

Avsikten med propositionen är att spridningen av en allmänfarlig eller därmed jämförbar smittsam sjukdom effektivt kan stoppas i ett så tidigt skede som möjligt. Detta kan förbättras genom att ta i användning en ny åtgärd, att förordna om karantän för en person eller en vara. Målet är emellertid att man alltid skall vidta en så lindrig åtgärd som möjligt för att hindra att smittan sprids.

2.2. Alternativa realiseringsätt

Om man lät den nuvarande situationen bestå skulle det endast vara möjligt att isolera personer som insjuknat eller som med fog misstänks ha insjuknat i en sjukvårdsanstalt. Alltid är det inte nödvändigt att genomföra så kraftiga åtgärder utan en lindrigare åtgärd räcker. De som utsatts för den farliga smittsamma sjukdomen men är symptomfria kan, även utan sin vetskap, sprida sjukdomen, trots att spridningen av den smittsamma sjukdomen kunde förhindras genom att man för sjukdomens inkubationstid förordnar om karantän för sådana personer.

2.3. De viktigaste förslagen

När behovet av ändringar bedöms är avsik-

ten att man vid förebyggande av smittsamma sjukdomar skall kunna handla så effektivt som möjligt inom ramen för den normala lagstiftningen. Beredskapslagen (1080/1991) förpliktar den offentliga sektorn, hälso- och sjukvården inkluderad, att genom att förbereda sig så att skötseln av uppgifterna fungerar i undantagsförhållanden så störningsfritt som möjligt. Utöver undantagsförhållanden har det under den senaste tiden framhållits att förberedelserna skall gälla även speciellsituationer. En omfattande epidemi orsakad av en farlig smittsam sjukdom skulle vara en sådan. Enligt förslaget skall det till lagen om smittsamma sjukdomar fogas en möjlighet att förordna om karantän för en person som utsatts eller som med fog kan misstänkas ha blivit utsatt för en allmänfarlig eller därmed jämförbar smittsam sjukdom men som är symptomfri och inte på grund av sitt tillstånd behöver sjukhusvård. Karantänen kunde gälla även dem som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat.

Lagen föreslås bli ändrad även så att man för bekämpning av en epidemi som utgör ett direkt hot mot folkhälsan och även under epidemin genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet skall kunna avvika från såväl bestämmelserna om krav på försäljnings-tillstånd som till vissa delar även bestämmelserna om distribution av läkemedel.

Dessutom föreslås att den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar i brådskande fall skall kunna fatta beslut om karantän samt frånvaro från arbetsplatsen. Likaså skall den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar i brådskande fall kunna fatta beslut om frånvaro från dagvårdsplatsen eller från läroanstalten. Beslutet skall för fastställelse genast underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

Folkhälsoinstitutet skall enligt förslaget ha rätt att utan ersättning av den som äger luftfartyg eller annat fartyg få uppgifter om dem som varit passagerare på luftfartyget eller ett annat fartyg. Uppgifterna bör också fås så fort som möjligt så att de åtgärder som vidtas för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids skall ge resultat.

3. Propositionens ekonomiska konsekvenser

I en situation då passagerare i den internationella trafiken måste förordnas i karantän skall man för dem som är varaktigt bosatta i Finland och som förordnats i karantän i fråga om uteblivandet från arbetet eller t.ex. dagvårdsplatsen tillämpa ett ersättningsförfarande för inkomstbortfall i enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar och sjukförsäkringslagen.

Förordnande om karantän skall enligt förslaget användas då det gäller en mycket ovanlig smittsam sjukdom som t.ex. blödarfeber eller risk för pandemiinfluensa. Sådana fall uppskattas komma till Finland en gång på tio år. Beslut om karantän skulle enligt Världshälsoorganisationens klassificering fattas i pandemiriskfaserna 4 eller 5 eventuellt ännu i början av fas 6, i regel dock inte längre under den egentliga pandemin.

Världshälsoorganisationen har klassificerat pandemins utvecklingsfaser. Under fas 1 har inga nya undertyper av influensa A-virus observerats hos människa. Hos djur kan det förekomma undertyper av virus som tidigare orsakat infektioner hos människan, men risken för att människor smittas och insjuknar är liten.

Under fas 2 har inte nya undertyper av influensa A-virus observerats hos människa, men den undertyp av virus som förekommer hos djur utgör en avsevärd risk för smitta och insjuknande.

Under fas 3 förekommer det smitta från undertyper av influensa A-virus från djur till människa, men viruset smittar inte från människa till människa, eller smittar högst sporadiskt vid nära umgänge.

Under fas 4 har en ny undertyp av influensa A-virus lett till små utbrott av sjukdomen som antyder att smittan från människa till människa är begränsad. Smittkedjorna är mycket lokala vilket visar att viruset inte ännu har anpassat sig så väl till människan.

Under fas 5 har undertypen av influensa A-virus gett upphov till begränsade stora utbrott av sjukdomen. Detta innebär att viruset i stigande grad har anpassat sig till människan. Virusets förmåga att smitta från människa till människa förefaller inte ännu vara utvecklad

till full effekt (risken för en pandemi är betydande).

Under fas 6 är viruset helt anpassat till människan och sprider sig bland befolkningen över de geografiska gränserna som omfattande epidemier. Uppkomsten av en världsomfattande pandemi är uppenbar.

Under en lång flygtransport kan det uppstå en befogad misstanke att en passagerare insjuknat i en sjukdom som orsakas av ett influensavirus som utgör en risk för pandemi. Då kan enligt hälsovårdsmyndigheternas lägesbedömning alla passagerare i flygplanet eller en del av dem definieras som utsatta. Vid behov kan passagerarna i flygplanet sättas i karantän. Annars övervägs enligt internationella rekommendationer inga karantänåtgärder gällande passagerarna. Hur omfattande åtgärderna är beror på pandemiriskens fas. Om det till Finland kom fem flygplan med passagerare skulle det i praktiken inte längre vara möjligt att sätta passagerarna i karantän. Eftersom det är fråga om risken för spridning av en allmänfarlig eller därmed jämförbar smittsam sjukdom skulle kostnaderna ersättas ur statliga medel. T.ex. om ett flygplan med utländska passagerare måste förordnas i karantän för 10 dagar (300 personer, 300 €/dygn), skulle kostnaderna för logi, uppehåll och uppföljning vara ca 900 000 €. I detta ingår inte några inkomstbortfall.

Karantän skulle vara en ny grund för utbetalning av dagpenning enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Den genomsnittliga sjukdagpenningen 2007 har beräknats vara 50 euro per dag, och betalningsdagarna är 6 per vecka, varvid veckopriset är 300 euro. Om ett flygplan med passagerare förordnas i två veckors karantän (12 sjukdagpenningss dagar), är kostnaden 0,18 miljoner euro.

Ersättning för inkomstbortfall kan betalas, om karantänen medför förlorad förvärvsinkomst. Förutsättningen för att få ersättning för inkomstbortfall är således att inkomsten från lönearbete eller annan sådan inkomstrelaterad förvärvsverksamhet bortfaller. Förmånen är skillnaden mellan den förlorade förvärvsinkomsten och sjukdagpenningen. Den genomsnittliga sjukdagpenningen på 50 euro är 70 procent av den lön som den grundar sig på.

Sjukdagpenning betalas utifrån lagen om

tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) endast till sådana försäkrade som varaktigt vistas i Finland. På grund av karantänbestämelsen skall det därmed inte betalas förmåner med stöd av sjukförsäkringslagen till några andra i Finland.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med Folkhälsoinstitutet.

Utlåtande om propositionen begärdes av justitieministeriet, inrikesministeriet, kommunikationsministeriet, arbetsministeriet, Folkhälsoinstitutet, Läkemedelsverket, Finlands Kommunförbund, Folkpensionsanstalten, Södra Karelen sjukvårdsdistrikt och Sjöfartsverket.

I utlåtandena har man understött förslaget att införa karantän i lagen. I dem har man emellertid fört fram oro för ersättningen av de kostnader som åsamkas kommuner och privata personer.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1 §. Lagens tillämpningsområde föreslås bli preciserat så att de uppgifter som i denna lag föreskrivits länsstyrelsen, kommunen eller samkommunen på Åland skall skötas av Ålands landskapsregering och sådan hälso- och sjukvård som är underställd denna.

3 §. I 2 mom. föreslås en definition av begreppet karantän. Enligt förslaget avses med karantän förordnande av en person som insjuknat eller som med fog misstänks ha insjuknat och en person som utsatts eller som med fog misstänks ha blivit utsatt för sjukdomsalstrare att stanna hemma eller på en annan av myndighet anvisad plats. Med karantän avses även åtgärder som begränsar flyttning av bagage, containrar eller andra varor eller som avskiljer dessa från andra för att förhindra en eventuell spridning av mikrober som orsakar sjukdom.

I paragrafen skall för tydlighets skull införas även en definition om isolering på sjukvårdsanstalt. Med isolering avses förordnande av en person som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat till sjukvårdsanstalt.

9 a §. Folkhälsoinstitutets uppgifter i fråga om vaccineringskomplikation skall överföras från förordningen om smittsamma sjukdomar till lagnivå och fogas till den föreslagna paragrafen. Därmed skall Folkhälsoinstitutet sörja för att vacciner, antikroppar och undersökningsämnen som används för förebyggande av smittsamma sjukdomar finns tillgängliga i tillräcklig mängd, följa effekten och verkningarna av vacciner som används för förebyggande av smittsamma sjukdomar, samt vidta åtgärder för att utreda konstaterad eller misstänkt vaccineringskomplikation. Folkhälsoinstitutet skall även sörja för att de vacciner som avses i 25 § blir ändamålsenligt distribuerade. Bestämmelsen motsvarar gällande 7 § 1–3 punkten i förordningen om smittsamma sjukdomar.

11 a §. Den gällande bestämmelsen möj-

liggör att man, när en epidemi hotar, genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet kan ta i användning ett läkemedelspreparat som inte har ett giltigt försäljningstillstånd. Bestämmelsen föreslås bli ändrad genom en utvidgning av tillämpningsområdet så att man för bekämpning av en epidemi som direkt hotar folkhälsan och även under en epidemi genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet kan avvika från både bestämmelserna om krav på försäljningstillstånd och till vissa delar även bestämmelserna om distribution av läkemedel.

Den föreslagna bestämmelsens 1 punkt skall i stort motsvara gällande 11 a § så att social- och hälsovårdsministeriet kan ge tillstånd till att använda ett läkemedelspreparat utan försäljningstillstånd. Enligt 2 punkten skall social- och hälsovårdsministeriet kunna ge tillstånd till att läkemedel expedieras från sjukvårdsanstaltens sjukhusapotek och läkemedelscentraler till andra verksamhetsenheter inom social- och hälsovården utan tillstånd av Läkemedelsverket i de situationer då det enligt 92 § i läkemedelslagen (395/1987) krävs ett sådant tillstånd. Genom detta skall det bl.a. göras möjligt att på ett ändamålsenligt sätt genomföra läkemedelsbehandlingen för personer som sköts och bor i socialvårdens privata verksamhetsenheter utan att varje verksamhetsenhet enskilt blir tvungen att ansöka om tillstånd av Läkemedelsverket.

Dessutom skall 3 punkten göra det möjligt att överlämna läkemedel till personer som besökt mottagningen. Enligt 5 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) skall patienten ges ändamålsenliga anvisningar om användningen av läkemedel. På så sätt skall personer som insjuknat i en smittsam sjukdom kunna få de läkemedel som de behöver för sin behandling i sin helhet direkt i samband med ett besök på mottagningen utan att enkom anlita ett apotek. Enligt gällande bestämmelser i läkemedelslagen kan endast de läkemedel som be-

hövs för att inleda behandlingen med läkemedel ges i samband med ett besök på mottagningen.

15 §. Bestämmelserna om att begränsa flyttning av varor överförs i den föreslagna 15 a § som gäller karantän.

15 a §. Enligt förslaget skall det i lagen fogas till en ny 15 a §. Enligt 1 mom. skall social- och hälsovårdsministeriet, inom länet länsstyrelsen eller ett kommunorgan som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, för en bestämd tid kunna förordna om karantän för sådana personer som har utsatts eller som med fog kan misstänkas ha blivit utsatta för en allmänfarlig smittsam sjukdom eller sådan sjukdom som uppfyller de i 4 § 2 mom. avsedda kriterierna för en smittsam sjukdom men vilka personer inte på grund av sitt hälsotillstånd behöver sjukhusvård. En person som förordnas i karantän kan vara symptomfri eller ha lindriga symptom. Genom beslutet skall även förordnande om karantän kunna utfärdas för bagage, containrar eller andra varor.

I brådskande fall skall den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar kunna besluta om förordnande i karantän. Om den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar inte arbetar vid den aktuella tidpunkten avses med detta även den jourhavande läkaren. Eftersom det är fråga om betydande utövning av offentlig makt skall beslut om karantän endast kunna fattas av en läkare i tjänsteutövning. Enligt 124 § i grundlagen får uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt endast ges myndigheter. Beslutet skall för fastställelse genast underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Beslutet om karantän skall kunna göras endast då brådskande åtgärder är nödvändiga för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom som utgör ett allvarligt hot mot befolkningens hälsa och är allmänfarlig eller som uppfyller kriterierna i 4 § 2 mom.

Utsatta för influensafall är t.ex. 1) de som bor i samma hushåll med en infektionspatient, 2) personer som har varit i direkt kontakt med en patient eller utsatta för patientens luftvägssekret som sprids som droppar genom hosta, nysningar, snytningar eller tal, 3)

vårdpersonal som, utan att ha haft ändamålsenligt skydd, har blivit utsatt på det sätt som avses i ovan nämnda punkt när den vårdat patienten på sjukhus. De som använt ändamålsenligt skydd anses inte ha blivit utsatta. Utsättningen bedöms av en läkare som skall överväga fall för fall. En person som misstänks eller bekräftats ha blivit utsatt för ett influensafall löper risk att bli smittad av influensa. Hos en del av dem som smittas kan influensainfektionen vara symptomfri, hos andra kan den leda till en lindrig sjukdom som den infekterade inte känner igen som influensa och hos en del av dem som fått infektionen utvecklas en för influensan typisk sjukdomsbild.

Beslut om karantän bör kunna fattas när som helst på dygnet med en mycket liten fördröjning t.ex. då det fattas beslut om karantän för passagerare i ett flygplan eller en motsvarande grupp personer. Även i andra situationer då risken för influensasmitta finns bör det vara möjligt att genast fatta beslut och det behöver kunna genomföras även mot någons vilja, vilket dock skall vara ett undantagsförfarande. T.ex. vid en fågelinfluensapandemi när pandemin, enligt WHO:s klassificering, är i skede 4 eller 5 kunde beslut om karantän fattas flera gånger per vecka, om det skulle ske sjukdomsutbrott i Finland. Största delen skulle genomföras frivilligt. Mekanismen för att ersätta kostnaderna för förordnandet om karantän måste också då vara i kraft.

Gällande lag om smittsamma sjukdomar gör det möjligt att man under vissa förutsättningar på en sjukvårdsanstalt kan isolera en person som insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som uppfyller kriterierna för en allmänfarlig smittsam sjukdom eller, en person som med fog misstänks ha insjuknat i en sådan mot denna persons vilja. Enligt den föreslagna bestämmelsen skall också en person som inte på grund av sitt hälsotillstånd behöver sjukhusvård kunna förordnas i karantän. Karantänstället kunde även vara något annat ställe än en sjukvårdsanstalt, t.ex. personens hem, ett hotell eller en förläggning för flyktingar. Karantänstället skall primärt vara personens hem, men av olika orsaker är det inte alltid möjligt. Sådana orsaker är t.ex. risken för att ut-

sätta familjemedlemmar för sjukdomen eller genomförande av karantän på främmande ort.

Karantänen skall enligt förslaget inledas när personen i fråga allra tidigast kan sprida smitta, och den skall hävas när det räknat från det personen senast varit utsatt för smittan har förlöpt den längsta kända inkubationstiden under vilken sjukdomssymptomen borde framträda. För en vanlig säsonginfluensa är den längsta inkubationstiden sex dygn, men det nya pandemivirusets inkubationstid kan avvika från detta. Inkubationstiden bestäms utifrån den bästa information som finns i det skede då pandemi hotar.

Karantänen skall enligt förslaget alltid anknyta till den helhet bekämpningen utgör och där det för bekämpning av epidemin används även andra sannolikt effektiva förfaranden vid bekämpning av ifrågavarande infektion. Vanligen skulle karantänen genomföras frivilligt genom överenskommelse och personen i fråga skulle vara i karantän hemma. I specialsituationer skulle även karantän på en anstalt komma i fråga. Bara i undantagsfall skall det vara motiverat att förordna en person i karantän mot sin vilja. Om möjligt skall en hälso- och sjukvårdsenhet minst en gång per dag vara i kontakt med den som är satt i karantän. Den som blir satt i karantän skall ges råd hur han eller hon hemma kan undvika att sprida infektionen till dem som bor i samma hushåll eller till personer som t.ex. handlar livsmedel åt honom eller henne. Socialvårdens system borde ha beredskap att efter behov stöda dem som är satta i karantän hemma. Personalen skall skydda sig mot smitta som sig bör.

Enligt det föreslagna 2 mom. skall man genom beslut kunna förordna en person som har insjuknat i eller utsatts för eller som med fog kan misstänkas ha blivit utsatt för en allmänfarlig eller därmed jämförbar smittsam sjukdom i karantän för högst en månad och för två månader i fråga om en vara. Beslutet om karantän skall i praktiken fattas för en behövlig tid, beroende på sjukdomens inkubationstid, t.ex. för en vecka eller två veckor. Förvaltningsdomstolen skall enligt förslaget på framställning av den myndighet som fattat beslutet kunna förlänga tiden för karantänen för en person med högst två månader och karantänen för en vara med tre månader, om

kriterierna för karantän fortfarande föreligger. En sådan förlängning skulle kunna komma i fråga, om någon okänd smittsam sjukdom vars inkubationstid är exceptionellt lång skulle uppkomma.

Enligt det föreslagna 3 mom. skall karantänen hävas så snart kriterierna enligt 1 mom. inte längre föreligger. När situationen ändras efter beslutet om karantän och personerna i fråga inte längre behöver isoleras skall karantänen genast hävas, även om beslutet fattats för en längre tid. Beslut om hävande av karantän skall fattas av den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

16 § och 20 §. I brådskande fall skall enligt förslaget den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar kunna fatta beslut om frånvaro från arbetet. Beslutet skall för fastställelse genast underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Särskilt på sommaren under semestertiden har det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen få möten. Under en sådan tid skall enligt förslaget den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar i brådskande fall kunna fatta beslut om frånvaro från arbetsplatsen. Även utbetalningen av dagpenning enligt sjukförsäkringslagen och ersättning för inkomstbortfall kan börja betalas först från den dagen då beslutet har fattats. Nu kan man bli tvungen att vänta på organets beslut i ärendet tills mötet blir sammankallat.

I brådskande fall skall enligt förslaget den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar kunna fatta beslut om frånvaro från dagvårdsplatsen eller från läroanstalten. Beslutet skall för fastställelse genast underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

27 §. Hänvisningen till sjukförsäkringslagen i 1 mom. ändras till en hänvisning till gällande lag. Paragrafens 2 och 4 mom. ändras inte. I 3 mom. införs karantän som grund för att få ersättning av arbetsgivaren. Bestämmelsen skulle vara i överensstämmelse med gällande bestämmelse om isolering på sjukvårdsanstalt.

30 §. I 1 mom. föreslås att rätt att överklaga

karantänbeslut fogas till 1 mom.

32 §. I paragrafen bestäms om att underställnings- och fullföljdsärenden behandlas som brådskande. Frågor om förordnande i karantän, isolering och förordnande till vård borde behandlas som brådskande senast inom sju dagar, om besluten fattas mot någons vilja. Detta förutsätts i 21 § i grundlagen och artikel 5.4 i europeiska människorättskonventionen.

39 §. Enligt förslaget skall till dem som får handräckning fogas länsstyrelsen och läkare som vid en hälsovårdscentral ansvarar för smittsamma sjukdomar, för även de blir tvungna att fatta beslut genom vilka man eftersträvar att förhindra att allmänfarliga smittsamma sjukdomar sprids. Som stöd för åtgärderna kan det behövas handräckning av polisen t.ex. för att övervaka en relativt stor människomassa som förordnats i karantän.

40 a §. Folkhälsoinstitutet skall enligt förslaget på begäran ha rätt att utan dröjsmål och utan ersättning av den som äger, innehar eller använder ett luftfartyg eller annat fartyg på begäran få uppgifter om dem som varit passagerare på luftfartyget eller fartyget. Uppgifterna skall gälla uppgifter som huvudsakligen kan läsas med hjälp av en teknisk anslutning. I samband med SARS år 2003 blev Folkhälsoinstitutet tvunget att begära ifrågavarande uppgifter av flygbolaget. Folkhälsoinstitutet fick uppgifterna om passagerarna kostnadsfritt. Däremot tar flygbolaget nuförtiden avgift för uppgifter som det lämnar ut t.ex. i fråga om tuberkulosfall. Uppgifterna borde fås utan ersättning då det är nödvändigt att få dem för förhindrande av att en smittsam sjukdom som utgör ett allvarligt hot mot befolkningens hälsa sprids eller för skyddande av en passagerares egen hälsa.

Uppgifterna bör också fås så fort som möjligt så att de åtgärder som vidtas för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids skall ge resultat. Om det dröjer alltför länge innan uppgifterna om passagerarna fås hinner den smittsamma sjukdomen spridas.

2. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna förordning föreslås träda i kraft den 1 september 2006.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter skall få vidtas innan lagen träder i kraft.

3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Betydelsefullt i fråga om förordnande av en person i karantän är den i 7 § i grundlagen tryggade rätten till personlig frihet och integritet, den i 9 § tryggade rätten att röra sig fritt, det i 10 § tryggade skyddet för privatliv, den i 18 § skyddade friheten till arbete och yrkesutövning samt de i 16 § skyddade kulturella rättigheterna. Å andra sidan skall det allmänna främja befolkningens hälsa enligt 19 § 3 mom. i grundlagen. För den föreslagna bestämmelsen om möjlighet att begränsa individens grundläggande fri- och rättigheter genom förordnande av personer som insjuknat i eller som med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig eller motsvarande smittsam sjukdom eller som utsatts för och med fog misstänks ha varit utsatta för en sådan sjukdom i karantän finns det i fråga om de grundläggande fri- och rättigheterna godtagbara och vägande skäl. Förordnande om karantän är ett sista medel, om spridningen av en smittsam sjukdom inte kan förhindras genom andra åtgärder eller om en person inte vill följa dem. Även individens rättsskydd är ändamålsenligt ordnat i fråga om ändringsökande (29 och 30 §). Regleringen förutsätter inte behandling i grundlagsordning. Samma resultat har grundlagsutskottet kommit till i sitt utlåtande om åtgärder för att förhindra spridningen av smittsamma sjukdomar i gällande lag (GrUU 6/2003). I ärendet vore det emellertid motiverat att skaffa grundlagsutskottets utlåtande.

Lagförslag

Lag**om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 25 juli 1986 om smittsamma sjukdomar (583/1986) 1 §, 3 § 2 mom. 7 och 8 punkten, 11 a och 15 §, 16 § 2 och 3 mom., 20 § 4 mom., 27, 30, 32 och 39 § och 40 a § 3 mom.,

av dem 3 § 2 mom. 7 och 8 punkten, 11 a och 15 §, 16 § 2 och 3 mom., 20 § 4 mom., 30 och 39 § och 40 a § 3 mom. sådana de lyder i lag 935/2003,

fogas till 3 § 2 mom., sådant det lyder i nämnda lag 935/2003, nya 9 och 10 punkter och till lagen nya 9 a och 15 a § som följer:

1 §

För att skydda befolkningen mot smittsamma sjukdomar skall bestämmelserna i denna lag iakttas.

Vad som i denna lag bestäms om länsstyrelsens, kommunens eller samkommunens uppgifter gäller på motsvarande sätt Ålands landskapsregering och sådan hälso- och sjukvård som är underställd denna.

3 §

I denna lag avses med

7) *medicinsk rehabilitering* åtgärder som avser att förbättra och upprätthålla rehabiliteringsklientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga samt att hjälpa och stöda honom eller henne med att klara av sin livssituation och de dagliga göromålen; om de medicinska rehabiliteringstjänsterna föreskrivs i förordningen om medicinsk rehabilitering (1015/1991),

8) *sjukhusinfektion* en infektion som uppkommit eller fått sin början under den tid vård givits vid en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården,

9) *karantän* förordnande av en person som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat eller som utsatts eller med fog misstänks ha utsatts för sjukdomsalstrare att stanna hemma eller på något annat ställe som anvisats av en myndighet, eller begränsning av flyttning av bagage, containrar eller andra varor eller åtskiljande av dem från andra va-

ror för att förhindra att mikrober som alstrar sjukdom eventuellt sprids, och

10) *isolering* förordnande av en person som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat till sjukvårdsanstalt.

9 a §

Folkhälsoinstitutet skall sörja för att vacciner, antikroppar och undersökningsämnen som används för förebyggande av smittsamma sjukdomar finns tillgängliga i tillräcklig mängd, följa effekten och verkningarna av vacciner som används för förebyggande av smittsamma sjukdomar, samt vidta åtgärder för att utreda konstaterad eller misstänkt vaccineringskomplikation och sörja för att de vacciner som avses i 25 § distribueras som sig bör.

11 a §

För bekämpning av en epidemi som utgör ett direkt hot mot folkhälsan samt för behandling av den smittsamma sjukdomen samt dess följsjukdomar kan social- och hälsovårdsministeriet fatta beslut om att avvika från bestämmelserna i läkemedelslagen (395/1987) på följande sätt:

1) användningen av ett läkemedelspreparat är tillåten utan försäljningstillstånd beviljat av Läkemedelsverket eller en institution inom Europeiska unionen,

2) från sjukhusapotek och läkemedelscentraler kan expedieras läkemedelspreparat till andra verksamhetsenheter inom social- och hälsovården utan i 62 § i läkemedelslagen avsett tillstånd av Läkemedelsverket, och

3) en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvården kan överlämna de läkemedel som behövs till en person som besökt mottagningen.

15 §

När brådskande åtgärder är nödvändiga för att förhindra att en smittsam sjukdom som utgör ett allvarligt hot mot befolkningens hälsa och uppfyller kriterierna i 4 § 2 mom. sprids, kan social- och hälsovårdsministeriet och inom länet länsstyrelsen fatta nödvändiga beslut om dem. Genom beslutet kan för en bestämd tid sådana åtgärder vidtas som tillämpas i samband med allmänfarliga smittsamma sjukdomar.

15 a §

När brådskande åtgärder är nödvändiga för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom som är allmänfarlig eller som uppfyller kriterierna i 4 § 2 mom. och utgör ett allvarligt hot mot befolkningens hälsa, kan social- och hälsovårdsministeriet och inom länet länsstyrelsen eller det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar fatta nödvändiga beslut om dem. Genom beslut kan en person som insjuknat eller som med fog kan misstänkas ha insjuknat eller som utsatts eller som med fog kan misstänkas ha utsatts för ovan avsedd smittsam sjukdom, men som på grund av sitt hälsotillstånd inte behöver sjukhusvård förordnas i karantän för viss tid. Genom beslutet kan förordnande om karantän även utfärdas för bagage, containrar eller andra varor. I brådskande fall kan den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta om förordnande i karantän. Beslutet skall genast för fastställelse underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

Beslut om förordnande i karantän kan fattas,

1) om risken för att en sjukdom skall sprida sig är uppenbar, och

2) om spridning av sjukdomen inte kan förhindras med hjälp av andra åtgärder eller den som saken gäller inte kan eller vill un-

derkasta sig sådana andra i 13, 14 och 16 § avsedda åtgärder som behövs för förhindrande av att sjukdomen sprids.

En person kan förordnas i karantän även mot sin vilja.

Genom beslutet kan förordnande om karantän utfärdas för en i 1 mom. avsedd person för högst en månad och för en vara för två månaders tid. Förvaltningsdomstolen kan på framställning av den myndighet som fattat beslutet förlänga tiden i karantän med högst två månader för en person och med tre månader för en vara, om kriterierna fortfarande föreligger.

Karantänen skall hävas omedelbart om kriterierna enligt 1 mom. inte längre föreligger. Beslut om hävande fattas av den läkare som vid hälsovårdsstationen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

16 §

Om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras med hjälp av de åtgärder som nämns i 1 mom., kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar förordna att den som har insjuknat i sjukdomen eller som med fog misstänks ha insjuknat skall utebli från sitt förvärvsarbete för högst sex månader utan avbrott. I brådskande fall kan den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om frånvaro från arbetet. Beslutet skall genast för fastställelse underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

Det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar kan under de förutsättningar som nämns i 2 mom. förordna att ett barn under 16 år skall utebli från sin dagvårdsplats eller från en läroanstalt sex månader utan avbrott. I brådskande fall kan den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om frånvaro från dagvårdsplatsen eller från läroanstalten. Beslutet skall genast för fastställelse underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

20 §

Om det med fog kan misstänkas att den som sköter ett arbete eller en uppgift i enlighet med 2 mom. orsakar spridning av en smittsam sjukdom, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar förordna att personen ifråga skall utebli från sitt förvärvsarbete under den tid då det finns risk för spridning av sjukdomen, dock högst sex månader utan avbrott. I brådskande fall kan den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om frånvaro från arbetet. Beslutet skall genast för fastställelse underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Förvaltningsdomstolen kan på framställning av det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar förlänga denna tid med högst sex månader i sänder, om det fortfarande finns risk för spridning av den smittsamma sjukdomen.

27 §

Den som för förhindrande av spridning av smittsam sjukdom fått förordnande att utebli från sitt förvärvsarbete eller att hållas isolerad eller i karantän har rätt att få dagpenning enligt vad som bestäms om dagpenning i sjukförsäkringslagen (1224/2004). Samma rätt har vårdnadshavare, om barn under 16 år av ovan nämnd orsak skall hållas hemma och vårdnadshavaren av denna anledning är förhindrad att arbeta.

Utöver den dagpenning som avses i 1 mom. har den som saken gäller rätt att få ersättning för förlorad inkomst, i enlighet med vad som bestäms i sjukförsäkringslagen.

Har ersättning betalats till arbetsgivaren med stöd av 7 kap. 4 § i sjukförsäkringslagen och ersättningen inte täcker det lönebelopp eller motsvarande ersättning som arbetsgivaren betalt för tiden för frånvaron, isoleringen eller karantänen, har arbetsgivaren rätt att få ersättning även för det återstående beloppet i enlighet med vad som bestäms i sjukförsäkringslagen.

Om någon isolerats efter att ha vägrat underkasta sig andra åtgärder som är nödvändi-

ga för att förhindra spridning av sjukdom, betalas inte i 2 mom. nämnd ersättning.

30 §

Ändring i beslut som gäller förordnande om att någon skall utebli från sitt förvärvsarbete, vård som ges oberoende av personens vilja, förordnande i isolering eller karantän kan sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från delfäendet av beslutet.

I beslut som enligt 18 § 1 mom. skall underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpning av smittsamma sjukdomar för fastställelse får ändring dock inte sökas genom besvär.

32 §

De underställnings- och fullföljdsärenden som avses i denna lag och som gäller frånvaro från förvärvsarbete, isolering och förordnande om karantän skall behandlas i brådskande ordning. De underställnings- och fullföljdsärenden som avses i denna lag och som oberoende av någons vilja gäller vård, isolering och förordnande om karantän skall behandlas senast inom sju dagar.

39 §

Om länsstyrelsen, det kommunala organ som ansvarar för bekämpning av smittsamma sjukdomar eller den läkare som vid hälsocentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar konstaterar att spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte effektivt kan förhindras på något annat sätt skall polisen på begäran av dessa organ lämna handräckning.

40 a §

Folkhälsoinstitutet har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelser av den som äger, innehar eller använder ett luftfartyg eller annat fartyg på begäran utan dröjsmål och ersättning få uppgifter om personbeteckning, namn, födelsedatum och kön samt kontaktuppgifter för den som varit passagerare på luftfartyget eller fartyget, om detta är nödvändigt för förhindrande av att en smittsam sjukdom som utgör ett allvarligt hot mot be-

folkningens hälsa sprids eller för skyddande
av passagerarens egen hälsa.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen för-
utsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 19 maj 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Liisa Hyssälä*

*Bilaga
Parallelltexter*

Lag

om ändring av lagen om smitsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 25 juli 1986 om smittsamma sjukdomar (583/1986) 1 §, 3 § 2 mom. 7 och 8 punkten, 11 a och 15 §, 16 § 2 och 3 mom., 20 § 4 mom., 27, 30, 32 och 39 § och 40 a § 3 mom.,

av dem 3 § 2 mom. 7 och 8 punkten, 11 a och 15 §, 16 § 2 och 3 mom., 20 § 4 mom., 30 och 39 § och 40 a § 3 mom. sådana de lyder i lag 935/2003,

fogas till 3 § 2 mom., sådant det lyder i nämnda lag 935/2003, nya 9 och 10 punkter och till lagen nya 9 a och 15 a § som följer:

Gällande lydelse

1 §

För att skydda befolkningen mot smittsamma sjukdomar skall stadgandena i denna lag iakttas.

3 §

I denna lag avses med

7) *medicinsk rehabilitering* åtgärder som avser att förbättra och upprätthålla rehabiliteringsklientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga samt att hjälpa och stödja honom eller henne med att klara av sin livssituation och de dagliga göromålen; om de medicinska rehabiliteringstjänsterna föreskrivs i förordningen om medicinsk rehabilitering (1015/1991), *samt*

8) *sjukhusinfektion* en infektion som uppkommit eller fått sin början under den tid vård givits vid en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården.

Föreslagen lydelse

1 §

För att skydda befolkningen mot smittsamma sjukdomar skall bestämmelserna i denna lag iakttas.

Vad som i denna lag bestäms om länsstyrelsens, kommunens eller samkommunens uppgifter gäller på motsvarande sätt Ålands landskapsregering och sådan hälso- och sjukvård som är underställd denna.

3 §

I denna lag avses med

7) *medicinsk rehabilitering* åtgärder som avser att förbättra och upprätthålla rehabiliteringsklientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga samt att hjälpa och stöda honom eller henne med att klara av sin livssituation och de dagliga göromålen; om de medicinska rehabiliteringstjänsterna föreskrivs i förordningen om medicinsk rehabilitering (1015/1991),

8) *sjukhusinfektion* en infektion som uppkommit eller fått sin början under den tid vård givits vid en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården,

9) *karantän* förordnande av en person som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat eller som utsatts eller med fog misstänks ha utsatts för sjukdomsalstrare att stanna hemma eller på något annat stäl-

le som anvisats av en myndighet, eller begränsning av flyttning av bagage, containrar eller andra varor eller åtskiljande av dem från andra varor för att förhindra att mikrober som alstrar sjukdom eventuellt sprids, och

10) **isolering** förordnande av en person som insjuknat eller med fog misstänks ha insjuknat till sjukvårdsanstalt.

9 a §

Folkhälsoinstitutet skall sörja för att vacciner, antikroppar och undersökningsämnen som används för förebyggande av smittsamma sjukdomar finns tillgängliga i tillräcklig mängd, följa effekten och verkningarna av vacciner som används för förebyggande av smittsamma sjukdomar, samt vidta åtgärder för att utreda konstaterad eller misstänkt vaccineringskomplikation och sörja för att de vacciner som avses i 25 § distribueras som sig bör.

11 a §

Utan hinder av läkemedelslagen (395/1987) kan social- och hälsovårdsministeriet besluta att ett läkemedelspreparat för vilket försäljningstillstånd inte har beviljats av Läkemedelsverket eller ett organ inom Europeiska unionen får användas för bekämpning av en epidemi som utgör ett direkt och allvarligt hot mot folkhälsan.

11 a §

För bekämpning av en epidemi som utgör ett direkt hot mot folkhälsan samt för behandling av den smittsamma sjukdomen samt dess följsjukdomar kan social- och hälsovårdsministeriet fatta beslut om att avvika från bestämmelserna i läkemedelslagen (395/1987) på följande sätt:

1) användningen av ett läkemedelspreparat är tillåten utan försäljningstillstånd beviljat av Läkemedelsverket eller en institution inom Europeiska unionen,

2) från sjukhusapotek och läkemedelscentraler kan expedieras läkemedelspreparat till andra verksamhetsenheter inom social- och hälsovården utan i 62 § i läkemedelslagen avsett tillstånd av Läkemedelsverket, och

3) en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvården kan överlämna de läkemedel som behövs till en person som besökt mottagningen.

15 §

När brådskande åtgärder är nödvändiga för att förhindra att en smittsam sjukdom som utgör ett allvarligt hot mot befolkning-

15 §

När brådskande åtgärder är nödvändiga för att förhindra att en smittsam sjukdom som utgör ett allvarligt hot mot befolkning-

Gällande lydelse

ens hälsa och uppfyller kriterierna i 4 § 2 mom. sprids, kan social- och hälsovårdsministeriet och inom länet länsstyrelsen fatta nödvändiga beslut om dem. Genom beslutet kan sådana åtgärder som tillämpas i samband med allmänfarliga smittsamma sjukdomar vidtas *eller flyttning av varor begränsas för en viss tid. Flyttning av varor kan begränsas för högst två månader genom beslutet. Förvaltningsdomstolen kan på framställning av den beslutande myndigheten förlänga tiden med högst tre månader, om kriterierna för att begränsa flyttning av varor fortfarande uppfylls.*

Föreslagen lydelse

ens hälsa och uppfyller kriterierna i 4 § 2 mom. sprids, kan social- och hälsovårdsministeriet och inom länet länsstyrelsen fatta nödvändiga beslut om dem. Genom beslutet kan för en bestämd tid sådana åtgärder vidtas som tillämpas i samband med allmänfarliga smittsamma sjukdomar.

15 a §

När brådskande åtgärder är nödvändiga för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom som är allmänfarlig eller som uppfyller kriterierna i 4 § 2 mom. och utgör ett allvarligt hot mot befolkningens hälsa, kan social- och hälsovårdsministeriet och inom länet länsstyrelsen eller det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar fatta nödvändiga beslut om dem. Genom beslut kan en person som insjuknat eller som med fog kan misstänkas ha insjuknat eller som utsatts eller som med fog kan misstänkas ha utsatts för ovan avsedd smittsam sjukdom, men som på grund av sitt hälsotillstånd inte behöver sjukhusvård förordnas i karantän för viss tid. Genom beslutet kan förordnande om karantän även utfärdas för bagage, containrar eller andra varor. I brådskande fall kan den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta om förordnande i karantän. Beslutet skall genast för fastställelse underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

Beslut om förordnande i karantän kan fattas,

1) om risken för att en sjukdom skall sprida sig är uppenbar, och

2) om spridning av sjukdomen inte kan förhindras med hjälp av andra åtgärder eller den som saken gäller inte kan eller vill underkasta sig sådana andra i 13, 14 och 16 § avsedda åtgärder som behövs för förhindrande av att sjukdomen sprids.

En person kan förordnas i karantän även

mot sin vilja.

Genom beslutet kan förordnande om karantän utfärdas för en i 1 mom. avsedd person för högst en månad och för en vara för två månaders tid. Förvaltningsdomstolen kan på framställning av den myndighet som fattat beslutet förlänga tiden i karantän med högst två månader för en person och med tre månader för en vara, om kriterierna fortfarande föreligger.

Karantänen skall hävas omedelbart om kriterierna enligt 1 mom. inte längre föreligger. Beslut om hävande fattas av den läkare som vid hälsovårdsstationen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

16 §

Om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras med hjälp av de åtgärder som nämns i 1 mom., kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar förordna att den som har insjuknat i sjukdomen eller som med fog misstänks ha insjuknat skall utebli från sitt förvärvsarbete högst sex månader utan avbrott.

Det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar kan under de förutsättningar som avses i 2 mom. även förordna att ett barn under 16 år skall utebli från sin dagvårdsplats eller från en läroanstalt högst sex månader utan avbrott.

16 §

Om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras med hjälp av de åtgärder som nämns i 1 mom., kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar förordna att den som har insjuknat i sjukdomen eller som med fog misstänks ha insjuknat skall utebli från sitt förvärvsarbete för högst sex månader utan avbrott. *I brådskande fall kan den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om frånvaro från arbetet. Beslutet skall genast för fastställelse underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar.*

Det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar kan under de förutsättningar som nämns i 2 mom. förordna att ett barn under 16 år skall utebli från sin dagvårdsplats eller från en läroanstalt sex månader utan avbrott. *I brådskande fall kan den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om frånvaro från dagvårdsplatsen eller från läroanstalten. Beslutet skall genast för fastställelse underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar.*

20 §

Om det med fog kan misstänkas att den som sköter ett arbete eller en uppgift enligt 2 mom. orsakar spridning av en smittsam sjukdom, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar förordna att personen i fråga skall utebli från sitt förvärvsarbete under den tid då det finns risk för spridning av sjukdomen, dock högst sex månader utan avbrott. Förvaltningsdomstolen kan på framställning av det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar förlänga denna tid med högst sex månader i sänder, om det fortfarande finns risk för spridning av den smittsamma sjukdomen.

27 §

Den som för förhindrande av spridning av smittsam sjukdom fått förordnande att utebli från sitt förvärvsarbete eller att hållas isolerad har rätt att få dagpenning enligt vad som stadgas om dagpenning i sjukförsäkringslagen (364/63). Samma rätt har vårdnadshavare, om barn under 16 år av ovan nämnd orsak skall hållas hemma och vårdnadshavaren av denna anledning är förhindrad att arbeta.

Utöver den dagpenning som avses i 1 mom. har den som saken gäller rätt att få ersättning för förlorad inkomst, i enlighet med vad som stadgas i sjukförsäkringslagen.

Har ersättning betalats till arbetsgivaren med stöd av 28 § 1 eller 2 mom. sjukförsäkringslagen och ersättningen inte täcker det lönebelopp eller motsvarande ersättning som arbetsgivaren betalt för tiden för frånvaron eller isoleringen, har arbetsgivaren rätt att få ersättning även för det återstående beloppet i enlighet med vad som stadgas i sjukförsäkringslagen.

20 §

Om det med fog kan misstänkas att den som sköter ett arbete eller en uppgift i enlighet med 2 mom. orsakar spridning av en smittsam sjukdom, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar förordna att personen ifråga skall utebli från sitt förvärvsarbete under den tid då det finns risk för spridning av sjukdomen, dock högst sex månader utan avbrott. *I brådskande fall kan den läkare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om frånvaro från arbetet. Beslutet skall genast för fastställelse underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar.* Förvaltningsdomstolen kan på framställning av det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar förlänga denna tid med högst sex månader i sänder, om det fortfarande finns risk för spridning av den smittsamma sjukdomen.

27 §

Den som för förhindrande av spridning av smittsam sjukdom fått förordnande att utebli från sitt förvärvsarbete eller att hållas isolerad *eller i karantän* har rätt att få dagpenning enligt vad som bestäms om dagpenning i sjukförsäkringslagen (1224/2004). Samma rätt har vårdnadshavare, om barn under 16 år av ovan nämnd orsak skall hållas hemma och vårdnadshavaren av denna anledning är förhindrad att arbeta.

Utöver den dagpenning som avses i 1 mom. har den som saken gäller rätt att få ersättning för förlorad inkomst, i enlighet med vad som bestäms i sjukförsäkringslagen.

Har ersättning betalats till arbetsgivaren med stöd av 7 kap. 4 § i sjukförsäkringslagen och ersättningen inte täcker det lönebelopp eller motsvarande ersättning som arbetsgivaren betalt för tiden för frånvaron, isoleringen *eller karantänen*, har arbetsgivaren rätt att få ersättning även för det återstående beloppet i enlighet med vad som bestäms i sjukförsäkringslagen.

När någon isolerats efter att ha vägrat underkasta sig andra åtgärder som behövs för förhindrande av spridning av sjukdom, betalas inte i 2 mom. nämnd ersättning.

30 §

Ändring i beslut som gäller förordnande om att någon skall utebli från sitt förvärvsarbete, vård som ges oberoende av patientens vilja eller isolering kan sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från delfäendet av beslutet.

I beslut som enligt 18 § 1 mom. skall underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar för fastställelse får ändring dock inte sökas genom besvär.

32 §

De underställnings- och fullföljdsärenden som avses i denna lag och som gäller frånvaro från förvärvsarbete, *vård som ges oberoende av någons vilja* och isolering skall behandlas i brådskande ordning.

39 §

Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar konstaterar att spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte effektivt kan förhindras på annat sätt, skall polisen på begäran av detta organ lämna handräckning.

40 a §

Folkhälsoinstitutet har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna av den som äger, innehar eller använder ett luftfartyg eller ett annat fartyg på begäran få uppgifter om personbeteckning, namn, födelsedatum

Om någon isolerats efter att ha vägrat underkasta sig andra åtgärder som är nödvändiga för att förhindra spridning av sjukdom, betalas inte i 2 mom. nämnd ersättning.

30 §

Ändring i beslut som gäller förordnande om att någon skall utebli från sitt förvärvsarbete, vård som ges oberoende av personens vilja, *förordnande i isolering eller karantän* kan sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från delfäendet av beslutet.

I beslut som enligt 18 § 1 mom. skall underställas det kommunala organ som ansvarar för bekämpning av smittsamma sjukdomar för fastställelse får ändring dock inte sökas genom besvär.

32 §

De underställnings- och fullföljdsärenden som avses i denna lag och som gäller frånvaro från förvärvsarbete, isolering och förordnande om karantän skall behandlas i brådskande ordning. *De underställnings- och fullföljdsärenden som avses i denna lag och som oberoende av någons vilja gäller vård, isolering och förordnande om karantän skall behandlas senast inom sju dagar.*

39 §

Om länsstyrelsen, det kommunala organ som ansvarar för bekämpning av smittsamma sjukdomar eller *den läkare som vid hälsocentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar* konstaterar att spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte effektivt kan förhindras på något annat sätt skall polisen på begäran av *dess* organ lämna handräckning.

40 a §

Folkhälsoinstitutet har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelser av den som äger, innehar eller använder ett luftfartyg eller annat fartyg på begäran *utan dröjsmål och ersättning* få uppgifter om personbeteck-

Gällande lydelse

och kön samt kontaktuppgifter för den som varit passagerare på luftfartyget eller fartyget, om detta är nödvändigt för förhindrande av att en smittsam sjukdom som utgör ett allvarligt hot mot befolkningens hälsa sprids eller för skyddande av passagerarens egen hälsa.

Föreslagen lydelse

ning, namn, födelsedatum och kön samt kontaktuppgifter för den som varit passagerare på luftfartyget eller fartyget, om detta är nödvändigt för förhindrande av att en smittsam sjukdom som utgör ett allvarligt hot mot befolkningens hälsa sprids eller för skyddande av passagerarens egen hälsa.

*Denna lag träder i kraft den 2006.
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.*
